

Rafał Niedźwiadek

Lublin - Rynek staromiejski i ul.
Bramowa, gm. loco, woj. lubelskie,
AZP 71-81

Informator Archeologiczny : badania 31, 200-201

1997

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

warstwowo, a przerwy między nimi wypełniono małymi kamieniami i gliną. Średnica wnętrza studni wynosi 1,6 – 1,7 m, a głębokość ściany cembrowiny dochodzi do 55 cm. W studni znajduje się jeszcze woda. Na podstawie techniki budowy możemy ją datować na drugą połowę XIII-XIV w.

Przy zachodnim murze obronnym miasta odsłonięto częściowo relikty ścian tzw. Szkoły Łacińskiej, założonej na planie prostokąta o wymiarach około 23 x 15,8 m. Ściany jej wykonane były z cegieł i kamieni na zaprawie wapiennej. Piwnice miały sklepienie krzyżowo-żebrowe. Być może została wzniesiona jeszcze w XIV w.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum w Kwidzynie, Oddziale Muzeum Zamkowego w Malborku.

Wyniki badań zostaną opublikowane w publikacjach Muzeum Zamkowego w Malborku, oraz w materiałach z sesji w Grudziądzu.

Badania będą kontynuowane.

Legnica – Stare Miasto, gm. loco, woj. legnickie - patrz: późne średniowiecze

LUBENIA, st. 23, gm. loco, woj. rzeszowskie, AZP 105-76/48

- osada podgrodzowa z wczesnego średniowiecza (X-XII w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 14 sierpnia do 5 września przez mgr. Antoniego Lubelczyka (Muzeum Okręgowe w Rzeszowie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 200 m².

Na stanowisku 23, położonym u podnóża grodziska (st. 1), uchwycono warstwę kulturową na głębokości 30-35 cm oraz 6 obiektów archeologicznych.

Obiekt 1 i być może 6 to chaty w typie półziemianek. Obiekt 1, o wymiarach 3,6 x 2,4 m, miał miąższość 50 cm i ciemnoszare wypełnisko. Zawierał pozostałości pieca, pozyskano stąd 905 fragmentów ceramiki z X-XII wieku. Obiekt 6, o mocno wydłużonym kształcie, miał wymiary 4,4 x 1,8 m i miąższość 30 cm. Znaleziono w nim 56 fragmentów ceramiki z X-XI wieku. Obiekty 2-5, to prawdopodobnie jamy gospodarcze. Tylko w obiekcie 4, który miał jajowaty zarys i wymiary 2,8 x 1,5 m oraz 70 cm miąższości, znaleziono 8 fragmentów ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Rzeszowie.

Wyniki badań będą opublikowane w Materiałach i Sprawozdaniach Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego.

Badania będą kontynuowane.

Lubieszewo, st. 2, gm. Nowy Dwór Gdański, woj. elbląskie - patrz: młodszy okres przedrzymski - okres wpływów rzymskich

Lublin-Dąbrowa, st. 19, gm. Lublin, woj. lubelskie - patrz: neolit

LUBLIN - Rynek staromiejski i ul. Bramowa, gm. loco, woj. lubelskie, AZP 71-81

- przedpaństwowa osada przyrodowa (VII/VIII-X w.)
- osada archidiakońska, część głównego traktu miejskiego we wczesnym średniowieczu (X - poł. XIII wieku)
- rynek miasta lokacyjnego (poł. XIII - XVIII w.)

Nadzory archeologiczne, przeprowadzone w okresie od maja do sierpnia przez mgr. Rafała Niedźwiadka (ARCHEE - Badania i Nadzory Archeologiczne). Finansowane przez Zarząd Miasta Lublina. Przebadano powierzchnię około 300 m².

Przedmiotem badań były: obszar rynku miasta lokacyjnego (od poł. XIII do XVIII w.) oraz przedpaństwowej (VII/VIII-X w.) osady przyrodowej, a od X do poł. XIII wieku teren zajmowany przez tzw. osadę archidiakońską; część głównego traktu miejskiego we wczesnym średniowieczu.

Analiza wyników przeprowadzonych nadzorów archeologicznych pozwoliła wyróżnić dwa pozio-

my geologiczne i pięć faz osadniczych. Najstarszym z wyróżnionych poziomów jest grunt macierzysty - jasnożółty less calcowy, którego strop podnosi się od strony Bramy Krakowskiej w kierunku wlotu ul. Bramowej do Rynku (od wartości 194,00 do 195,00 m n.p.m.). Dalej, wzdłuż zachodniej pierzei Rynku w kierunku wlotu ul. Grodzkiej jego strop obniża się do poziomu 192,50 m. Nad lessiem calcowym w północno-zachodniej części Rynku wystąpił humus pierwotny - jednolita i spoista brązowa ziemia, o miąższości dochodzącej do 30 cm. Z warstwy nie pozyskano żadnych zabytków ruchomych.

Pierwszą z wyróżnionych faz osadniczych reprezentują 3 obiekty (nr 2, 3 i 4) - wczesnośrednio-wieczna półziemianka wraz z towarzyszącymi jej jamami gospodarczymi. Pozyskany materiał ceramiczny został wydatowany na IX-X wiek. Zaś daty radiowęglowe wykonane w laboratorium w Gliwicach wskazują na datę 950 ± 50 BP (1042-1156 r. - po kalibracji) dla próbek węgla pobranych ze spalonych konstrukcji ziemianki. Druga faza osadnicza została wydatowana na okres poł. XIV - 2 poł. XIV w. i jest reprezentowana przez prawie czarną, „tłustą” i spoistą ziemię z węglami drzewnymi. Warstwa ta zalegała nad humusem pierwotnym (na wysokości kamienicy Rynek 4) oraz na lessie calcowym (w pobliżu zachodniej ściany Trybunału). Trzecia faza osadnicza to poziom utwardzenia ul. Bramowej, składający z kilku dębowych belek drewnianych i towarzyszącej im warstwie czarnej, jednorodnej i spoistej ziemi. Analiza dendrochronologiczna wskazała następujące daty: 1215-1326 AD (dla sekwencji pułtuskiej) oraz druga 1299-1410 AD (dla sekwencji południowopolskiej). Czwarta faza osadnicza reprezentowana jest przez ciemnobrunatną, „tłustą” ziemię z dużą ilością cząstek organicznych (m.in. kości zwierzęcych, fragmentów wyprawionej skóry a także różnej wielkości kawałków drewna). Jej chronologia została ustalona na 2 poł. XV – XV/XVI w. Ostatnia - piąta faza osadnicza związana jest z budową i funkcjonowaniem wodociągu staropolskiego. Źródła pisane datują wydarzenie to na XVI-XVII w. Pobrana do analizy dendrochronologicznej próbka drewna nie została wydatowana, gdyż dla Lubelszczyzny nie istnieje skala dendrochronologiczna sosny, z którego to drzewa zbudowano odsłonięty fragment wodociągu.

Materiały i dokumentacja badań znajdują się w ARCHEE - Badania i Nadzory Archeologiczne.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, T. III 1998, s. 237-242.

Badania nie będą kontynuowane.

LUBLIN-Stare Miasto, st. 1A, AZP 77-81/1

- rynek Starego Miasta (neolit, wczesne średniowiecze, późne średniowiecze, okres nowożytny)

Przedinwestycyjne badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Edmunda Mitrusa (Pracownia Badań i Nadzorów Archeologicznych). Finansowane przez Gminę Lublin.. Przebadano powierzchnię 100 m².

Założono 10 wykopów. Odnotowano występowanie ceramiki kultury pucharów lejkowatych na złożu wtórnym. Zadokumentowano relikty sześciu chat, świadczące o intensywnej zabudowie typu półziemiankowego i naziemnego z X-XIII wieku. Stwierdzono, że obniżenie w północnej części Rynku ma naturalny charakter i że jego sukcesywne zasypywanie ukończono dopiero w XVII wieku. Likwidacja zagłębienia rozpoczyna się już w końcu V w., tak bowiem określono w laboratorium w Gliwicach chronologię 14C szczątków drewnianej budowli odkrytych w najniższej warstwie. Odsłonięto relikty drewnianego wodociągu, które można datować na XVI-XVII wiek.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Lublinie i PSOZ w Lublinie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w periodyku „Lubelszczyzna”.

Badania nie będą kontynuowane.

Łęczyn, st. 13, gm. Dobiegniew, woj. gorzowskie - patrz: mezolit

Łekno, st. 3, gm. Wągrowiec, woj. pilskie - patrz: późne średniowiecze